

Grafsteen van ds. E. du Marchie van Voorthuysen

Verslag van de begrafenis van ds. E. du Marchie van Voorthuysen

Enkele duizenden mensen waren zaterdag 22 maart 1986 aanwezig bij de begrafenis van ds. E. du Marchie van Voorthuysen op de nieuwe algemene begraafplaats „De Donderberg” te Leersum.

Voorafgaande aan deze droeve plechtigheid werd in een drietal plaatselijke kerken en in gebouw „De Kolk” een rouwdienst gehouden.

In het eigen kerkgebouw sprak ds. M. van de Ketterij voor de gemeente en genodigden, in de Hervormde Kerk aan de Rijksstraatweg ging ds. W. Kamp voor, de dienst in de Gereformeerde Kerk aan de Lomboklaan werd geleid door ds. A. van der Meer, terwijl ds. M. Pronk het woord voerde in gebouw „De Kolk”.

In dit verslag is alleen opgenomen de rouwdienst in het kerkgebouw van de Oud-Gereformeerde Gemeente te Leersum.

Rouwpredikatie door ds. M. van de Ketterij

Ds. M. van de Ketterij verzocht dit samenzijn te openen door met elkaar te zingen het psalmvers dat op de rouwkaart staat, Psalm 43:4:

Dan ga ik op tot Gods altaren,
Tot God, mijn God, de bron van vreugd;
Dan zal ik, juichend, stem en snaren
Ten roem van Zijne goedheid paren,
Die, na kortstondig ongeneugt,
Mij eindeloos verheugt.

Hij las vervolgens Openbaring 7:13-17 en ging voor in gebed. De tekstwoorden waarbij ds. Van de Ketterij de aandacht bepaalde, waren Openbaring 7:13-15:

En een uit de ouderlingen antwoordde, zeggende tot mij: Dezen,

die bekleed zijn met de lange witte klederen, wie zijn zij, en vanwaar zijn zij gekomen?

En ik sprak tot hem: Heere, gij weet het. En hij zeide tot mij: Dezen zijn het, die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun lange klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams.

Daarom zijn zij voor den troon Gods en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel; en Die op den troon zit, zal hen overschaduwē.

Geliefde weduwe en kinderen,

Het is een bijzonder droevige ure voor u, waarin we hier samen zijn gekomen om de laatste eer aan uw man en uw zorgzame vader te bewijzen. U zijt negen jaar met uw geliefde man in de echt verbonden geweest, lief en leed hebt u met hem mogen delen, maar de dood is ertussen gekomen. Uw gesloten huwelijk is verbroken, maar dat grote voorrecht hebt u, dat menige weduwe moet missen, dat u niet over uw man te treuren hebt, alsof er voor hem geen hope was. Want de Heere, dat geloven we van ganser harte, heeft hem opgenomen en hij heeft de begeerte van zijn ziel mogen verkrijgen.

Ik wens en ik hoop, weduwe, dat de Heere Zich over u ontferme en dat Hij u bedelen mag met die genade waarvan uw man deelgenoot geworden is, opdat er straks niet een eeuwige scheiding zal vallen. Want dat zou toch wat zijn, als uw lieve man u straks zou moeten verdoemen. Denk eraan, zult u daar goed over denken? Want in de hemel zijn er geen familiebanden meer, daar staat de Kerk voor de volle honderd procent achter God, achter Zijn deugden en volmaaktheden. En van Godswege moet ik u daarop wijzen, opdat ik ook mijn ziel van u vrijmaak.

Wat zou ik het u van harte gunnen, dat de dood van uw man, het middel voor uw leven mocht worden. Dat, nu u uw man, en de gemeenschap die u met uw man mocht hebben, moet missen, door de werking van de Geest en door waarachtige bekering de gemeenschap tussen God en uw ziel uw deel mocht worden. Ach, dat God u in uw verloren staat mocht zetten en u daaraan

ontdekke, opdat u geen rust mocht hebben, voordat u op rechtsgronden met God in Christus verzoend zijt. Dan zou u met de Kerk kunnen uitroepen: Want mijn Maker is mijn Man. De Heere is mijn Maker en Heere der heirscharen is Zijn Naam. Dat hopen we ook voor de kinderen, want dat hebt u ook nodig. U zult straks uw vader ook weer zien. O, wat zal dat toch wezen, wat zal dat toch wezen! We mochten geen rust meer kunnen vinden, voordat de Heere ons tot Hem bekeerde.

En och, weduwe, dat u ook nog mocht gedenken de weldadigheden die God u geschonken heeft, want ik heb gezegd, u hebt niet te treuren als een die geen hope heeft. Maar dat u uzelf toch niet mocht vergeten, want uw man is geborgen, die heeft een plekje bij de Heere en mag God aanschouwen van aangezicht tot aangezicht.

Toen Jakob dat doen mocht te Pniël, heeft hij gezegd: Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht en mijn ziel is gered geweest. Gedurig komt Gods Kerk hier op aarde in de nood, maar dat zal in de hemel niet meer wezen, daar zullen ze eeuwig God grootmaken en verheerlijken.

Ik wens dat ook de gemeente toe en ook u, kerkeraad. U hebt ook veel verloren door het overlijden van uw leraar. Ach, dat mogen we wel zeggen, wat heeft van deze kansel de waarheid nog geklonken. Wat maar van weinig kansels in Nederland meer gebeurt, mijne geliefden. Want daar is schier geen eerbied voor God meer, de prediking van de noodzakelijkheid van de bekering wordt haast niet meer gevonden. Dat komt, omdat de meeste leraren het zelf niet kennen. De meesten geloven niet oprecht, want als dat waar was dan zou men een ander geluid horen.

Uw leraar heeft ondervonden wat Paulus zegt, dat de schrik des Heeren hem bewogen had tot het geloof. Hij heeft u gepredikt: Wij bidden u van Christus' wege, alsof God door ons bade: laat u met God verzoenen. Want Dien, Die geen zonde gekend, noch zonde gedaan heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.

Nu hebben wij de overledene niet te verheerlijken. Hij was een mens, dood in misdaden en zonden, een voorwerp, gelijk wij

allemaal zijn, van Gods toorn reeds van het uur van zijn ontvangenis af. Maar we mogen wel de genade roemen, die de Heere in hem heeft willen verheerlijken. Want het is toch een wonder, als een mens bekeerd mag worden.

Ik heb weleens onder het woord van de overledene gezeten, hij moest een leraar begraven en toen – ik hoor het hem nog zeggen – zei hij: O mens, wat een wonder, wat een wonder zou het al wezen, als God maar één mens had uitverkoren. Gelukkig zijn er meer, dat openbaart God ons.

Maar aan de andere kant, mijne geliefden, mocht dat ons allen zo aangrijpen, wat ik weleens in een oude schrijver gelezen heb: Was er maar één bij God uitverkoren, dan moesten wij niet rusten, voordat wij van God vandaan weten mochten, dat wij het zelf zijn.

Want de verkiezing, die wordt ook zo verdoezeld, ach, daar moet ook maar niet meer over gesproken worden. De ellende, die moet weggeredeneerd worden. Je moet maar geloven in Jezus Christus. En dat gaat allemaal buiten de toepassing van de Heilige Geest om. Wat een zonde er tegen die lieve Heilige Geest gedaan wordt; Die hoeft niets meer te doen tegenwoordig. De mens kan alles en dat dringt ook in onze gemeenten door, want dan hoeven we niet naar andere kerkgenootschappen te kijken, ach, we zijn zover weg; je moet met een lantaarntje Nederland door om nog een goed bekeerd mens te vinden, dat durf ik wel te zeggen.

Als we dan denken aan vroegere dagen, wat een volk Gods er in Nederland was. O, dan kende men ze nog op de straat, dan ging er nog glans, eerbied en kracht van uit, maar wat is er nu van de kerk geworden? Wat zijn onze arme gemeenten nu? Ons hoofd mocht wel water en onze ogen wel een springader zijn om alle breuken te bewenen.

En nu spreekt het woord van onze tekst over een drievoudig getuigenis, dat de ouderling aan Johannes gaf van die grote schare, die niemand tellen kon. En dat was zulk een schare:

1. die komen uit de grote verdrukking;
2. ze hebben hun klederen gewassen in het bloed des Lams;
3. daarom zijn ze voor de troon.

Nu, ook ds. Du Marchie is uit de verdrukking gekomen. O mijne geliefden, die man is ook uit de hel opgehaald, die lag daar ook vertreden op het vlakke des velds.

De godzalige Saldenus zegt: Hoe vindt God een mens, die Hij bekeren wil? Ja, dan vindt Hij hem uitverkoren (niet dat de zondaar dat weet), want die niet uitverkoren is, die kan niet bekeerd worden, want de uitverkorenen hebben het verkregen, zegt Paulus, en de anderen zijn verhard geworden.

In de tweede plaats vindt God ze dood, liggende in misdaden en in zonde. Zie je nu, dat er een krachtadig werk nodig is om een mens van de duisternis tot het licht te brengen? Dat die van de zonde tot God bekeerd wordt, onder de bearbeiding van de Heilige Geest gebracht moet worden, om zichzelf als een gans verloren en doemwaardig zondaar te leren kennen? O, wat een verdrukking dat voor het vlees is.

Tegenwoordig zie en hoor je de mensen maar wat lachen als ze hun bekering vertellen. Daar valt niet zo veel te lachen, mijne geliefden. Maar dat komt omdat ze God niet kennen, omdat ze niet weten dat er een Majesteit bij God is. Want in de waarachtige bekering, ligt de orde des heils hierin, dat men zijn diepe, verloren staat moet leren kennen; dat wij uit die staat door het bloed en de gerechtigheid van Christus verlost moeten worden, en dat men dan Gode dankbaarheid zal bewijzen. Dat moet niet hier zitten, nee, dat moet hier uitgewerkt worden en wat een verdrukking is het om dat te leren, want dan moet de hele mens eraan. Daar moet een hele mens aan. Daar heeft David van geleerd: Ik lag gekneld in banden van de dood, daar d' angst der hel mij alle troost deed missen. Dat heeft ook uw leraar geleerd. Bij die man is het zalig worden een onmogelijke zaak geworden. Die heeft ook alles geprobeerd, om buiten Christus zalig te worden.

Van nature kennen we Christus niet, want Die moet aan ons geopenbaard worden. Maar de vijandschap en de goddeloosheid in onze harten strijden er tegen, om door recht en gerechtigheid verlost te worden. O, het is gelukkig, dat voor de Kerk de vijandschap aan het kruis is verbroken, anders liepen zij zichzelf nog dood tegen God aan. Want denk erom, genade is

makkelijk uitgesproken. Dat wij in onze val verdoemelijk liggen, allemaal mooi gezegd, dat kunnen we allemaal mooi beredeneren, maar het is wat anders of we het beleven.

De oude Bertus Schreuder, die kwam eens bij de oude Sij. Ik weet niet of jullie ze gekend hebben. Het was eens een beetje nat weer. Toen is die man, want hij kon niet op het land werken, bij de oude Sij terechtgekomen en daar heeft hij een uur over het Paradijs gepraat en hoe God Zich in een mens verheerlijkt. Daarop zei die oude Sij, want die had het geleerd: Man, je bent nu een uur bezig geweest; dat heeft God mij in een ogenblik geleerd, toen God mij rechtvaardigde.

En dat is zo, want je hebt sommige mensen, die zeggen dat ze dagen onder het recht waren. Ik zeg niet dat dat niet wezen kan in het gezicht, maar onder het recht is dat maar een moment, mijne geliefden. Daar zegt de Heere van: Er is een ogenblik in Mijn toorn, maar daar ligt een leven in Mijn goedgunstigheid. God werkt door Zijn Geest op Zijn rechten, op Zijn deugden aan.

We leven in de lijdensweken. Wat heeft Christus niet geleden. Als Hij één van de voorwaarden niet volbracht had, die in het verbond der genade lagen opgesloten, namelijk dat Christus Zijn Kerk zou verlossen, dan was er voor geen mens zaligheid geweest. God heeft Zijn Zoon niet ontzien, zo lief als Hij Hem had. Want Christus is nooit een voorwerp van Gods toorn geweest, nee nooit. Wij wel, wij zijn voorwerpen van Gods toorn reeds van het uur van onze ontvangenis af, maar Christus niet. En och, nu begrijpt u toch wel, als God Zijn Zoon niet gespaard heeft, dat Hij toch ook Zijn volk niet sparen kan. Dus dat recht moet zijn volkomen loop in ons hebben, zullen wij zalig worden. Want de Waarheid die leert ons gedurig, dat Sion door recht en haar wederkerenden door gerechtigheid verlost worden.

Och, wij kunnen over die verdrukkingen alles niet zeggen, daar is de tijd te kort voor, maar het ganse leven is voor Gods Kerk een verdrukking. Weet u wat de grootste verdrukking is? Als ze God moeten missen en als ze onder de barensweeën van hun schuld en zonde lopen. Dat de ene afgrond roept tot de andere afgrond bij 't gedruis van Gods watergoten. Dat de duivel en ons

eigen vlees ons daar alles, alles wijs maken, want God moet de mens aan een eind brengen. Wij moeten aan het eind van de Wet en aan het eind van ons leven, aan het eind van de weg, en aan het eind komen van al onze verwachtingen. Want dat is het ongelukkigste, we denken altijd nog dat het wat beter is. We zijn altijd nog bezig om aan die vervloekte boom vrucht te zoeken. Doch: Uit u geen vrucht meer, zegt de Heere. Ds. Du Marchie heeft geleerd: Het heeft u bedorven, o Israëel, maar in Mij is uw hulp.

Ik heb het hem horen zeggen, toen hij in het verbond Gods ingeleid werd, dat de Heere die woorden gesproken heeft: Ik zal nooit meer op u toornen noch u schelden. Want God komt in Zijn verbond met Christus. Daar liggen al de schatten der wijsheid en der kennis in verborgen, want daar is Christus Hoofd en Middelaar van. En al zijn we nu gerechtvaardigd, ja, al hebben we een thuiskomen in het harte Gods, het is groot, maar ach, daar kunnen we het leven ook niet mee door.

Het is groot dat het daar ligt, maar Christus is de enige Bron en we moeten aan alles sterven, we moeten ook onze bekering kwijt. Dat is ook een verdrukking, mijne geliefden, als we leeg op de aarde komen te staan en we niets meer hebben.

Maar dat de Heere nu zo goed is, dat Hij dat kapitaal, dat Christus voor Zijn volk verwierf, Zelf bewaart, want anders zouden ze het doorbrengen. Adam heeft het gedaan toen hij stond in de staat der rechtheid. Bij gelijkenis lezen we het van de verloren zoon. Maar God doet dat niet meer, God acht het levensgevaarlijk om iets in onze handen te geven. Daarom, als wij nog zo rijk zijn en zo bekeerd over de wereld kunnen gaan, dan moeten we onze zaakjes maar eens wat meer gaan nazien, want de Heere houdt Zich over een ellendig en arm volk.

Dat heeft uw leraar gepredikt. Ik hoop dat die prediking nog mag blijven en we hebben één geluk, God heeft ons de oude schrijvers gegeven, die kunnen we nog lezen. Toen ik ouderling in Middelburg was, vertrok er bij ons ook een dominee. Ik had daar een godzalige vriendin die zei: Jullie moeten maar niet gaan beroepen, nu moeten jullie maar eens vijf jaar Van der Groe gaan lezen, dat is hard, hard nodig voor de gemeente. Die kan ik

u ook niet genoeg aanbevelen. Niet dat er geen andere goede oude schrijvers zijn, dat niet, want God heeft ons zeer rijkelijk beweldadigd. Het is een geluk dat er nog oude schrijvers zijn, anders zou ik bijna niet meer weten waar ik naar toe moest. Daar kun je nog in lezen hoe God een mens bekeert en daar kun je nog in lezen hoe het in de bekering is en gaat.

O, die verdrukkingen, als de dood op hen afkomt, al hebben ze gezien dat de prikkel voor hen weg is. Wat kan satan hen benauwen. Mijne geliefden, wat is Jakob nog in verdrukkingen geweest. Ik heb gezegd: de grootste verdrukking is het missen van God. En och, zit je niet met je zelf, dan zit je met een ander; de man met de vrouw, de vrouw met de man, als ze niet bekeerd zijn; je arme kinderen, die lopen toch allemaal naar de hel, want het is niet anders, en hoe makkelijk kunnen we elkander laten verloren gaan.

Als je daarop ziet, ontdek je hoe ver dat alles in onze dagen weg is. Dan kun je je hoofd niet meer uit de gebreken opheffen. Dan moet je maar het slijk der straten betreden, je zou wel bijna niet meer uit je huis durven komen. Dan moeten we wel uitroepen:

Wij hebben God op 't hoogst misdaan;

Wij zijn van 't heilspoor afgegaan;

Ja, wij en onze vaad'ren tevens.

Maar de verdrukkingen, hoe nodig om gekend te worden (want buiten verdrukking wordt er niemand zalig), kunnen nochtans de grond van onze zaligheid niet zijn, daar wordt ons een andere grond aangewezen en dat is het bloed van de enige Zoon Gods. Dat volk heeft zijn klederen wit mogen maken in het bloed des Lams. Hoe geschiedt dat? Waar zijn ze dan en wie zijn ze?

Mijne geliefden, dan liggen ze verdoemelijk in Adam, allerhande ellendigheid onderworpen en aan het recht onderworpen. O, de Wet, die kraakt van vloeken, ze weten geen raad. Overal waar ze hun voetstap zetten wordt het hen toegeroepen: Verloren, verloren. Want buiten het recht kan er geen bloed verheerlijkt worden en de Heere zegt: Als Ik het bloed zie, dan zult ge veilig zijn. De kinderen Israëls waren veilig achter het bloed en dat heeft uw leraar ook door genade mogen onder vinden. Hij is wit gewassen in dat bloed, gelijk sneeuw die vers

op het aardrijk nederviel.

Maar hoe gebeurt dat toch? Wel, daar staan wij lijdelijk, daar doet God niet wát, maar daar doet de Heere álles. Want hier staat wel: Zij hebben hun lange klederen wit gemaakt, maar dat wil niet zeggen, dat de verlost en voor de troon dat zelf hebben kunnen doen. Hoe zal een onreine zich rein kunnen maken? Hoe zal een mens, die in de dadelijke en erfelijke schuld geboren is, hoe zal hij een reine kunnen worden? Hoe zullen wij goed kunnen doen, die geleerd hebben kwaad te doen? Och, daar is in een mens niets geheels meer, als hij dat leert. Dus hij ligt onder etterbuilen die niet uitgedrukt zijn.

Mensen, hebt u ooit onder God gelegen met uw schuld? Hebt u ooit gezien wat wij gedaan hebben en gevoeld wat het is om God te verlaten? Ik geef u de verzekering dat u dan de haren wel uit uw hoofd hebt kunnen trekken, dat u uitgeroepen hebt: O wee, wee onzer, dat we zo gezondigd hebben. Als u voor die heilige Majesteit staat, voor die eeuwige Rechter in Zijn vlekkeloze heiligheid en rechtvaardigheid. Daar weet men niet waar men heen zou moeten. De Kerk zegt: 'k Wou vluchten, maar ik kon nergens heen. Dat is waar. Daar valt een mens in de wanhoop of hij valt in Christus, gelijk Vermeer dat zo uitdrukt. Daar is geen andere weg.

Wat een eeuwig wonder, daar heb je het, mijne geliefden, en de zondaar ziet het niet, maar de Vader heeft hen lief, want Die heeft voor hen Zijn Zoon gegeven. Dat zijn mysteriën, die we bevindelijk bij God vandaan moeten leren en dat moet hier vastgelegd worden, want voor elke weldaad moet plaats gemaakt worden.

Als die zondaar daar ligt, dan is het Christus, Die uit dat eeuwig verbond te voorschijn komt. Die de Vader Zelf voortbrengt, want hier wordt het grote heilgeheim verklaard wat in Jeremia staat, waar de Vader uitriep in het oprichten van het verbond, en waar het scheen dat de Heere geen weg meer wist: Hoe zal Ik ze onder de kinderen zetten en hen geven het gewenste land? God heeft die weg der verlossing uitgedacht, die weg der verzoening.

God heeft alles gedaan; dat heeft Hem Zijn lieve Zoon gekost,

Hij had er maar één. Ouders, zou u uw kind over hebben voor uw grootste vijanden, dat hij vermoord en aan het kruis gehangen zou worden? Ik niet, jullie ook niet. Van nature althans niet, want we zijn zulke lieverdjes niet. Wel nee, de mens moet maar niet zo hoog van de toren blazen. Want de Kerk leert, dat ze wel altijd tegengewerkt, maar nooit meegewerkt heeft. Tenzij het geloof in hun harten triomfeerde en ze aan de zijde van God kwamen, want als ze daar mogen komen, dan gunnen ze God alles en zichzelf niets. Daar wordt een mens overreed van zijn pure eigen schuld en door de liefde Gods ingewonnen. Ik kan dat geen andere naam geven, want het is niet uit te spreken.

Dan kiezen ze voor God en Zijn deugden en schrijven ze de Heere recht en gerechtigheid toe, en dat ze niet anders waard zijn, dan om met één klap uit de holligheid van de slinger Gods weggeslingerd te worden. Ja, die krijgen een welgevallen aan de straf en wie dat nu leert, wie daar onder bukt, die leert verstaan wat de Kerk zegt: Toen, ja, toen hoorde God, Hij is mijn liefde waardig.

Voor zulken heeft de Vader nu de Middelaar gegeven. Die is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Wij moeten opgezocht worden, mijne geliefden. O, dat eeuwig wonder, als Christus komt in te treden. Dan gaat Hij niet gelijk naar de zondaar toe, wel nee, dan gaat Christus eerst afrekenen met de Vader, dan stelt Hij Zijn eigen werk, Zijn verdiensten voor; dan wijst Hij de Vader op hetgeen Hij Hem beloofd heeft. Denk erom, mensen, dat je daar niet zo makkelijk ligt, want de duivel is daar ook. Want wij zijn het eigendom des duivels, de macht moet rechtvaardig de duivel ontnomen worden en met onze twisters moet God gaan twisten. Daar ligt een Wet, die kraakt van vloeken; die Wet die zich voor God stelt, dat God de zondaar moet verdoemen, want God kan ons niet verdoemen alleen, maar Hij moet het. En dan onze eigen consciëntie, die ons helemaal verlaat; die aan de zijde van God komt te staan en getuigt dat we geen van Zijn geboden gehouden hebben. Dat is dat dood'lijkst tijdsgewricht, waarin de ziel terechtkomt.

Maar dat eeuwige wonder, dat Christus hen daaruit verlost.

Want Christus neemt het op voor de zondaar. Hij komt met Zijn verdiensten en och, dan doet de zondaar niets. Christus doet alles. Daar ligt de zondaar lijdelijk, want wij liggen dood. Wat doet Christus? Wel, dan snijdt Christus ons uit Adam uit; dan krijgen we die bewuste overgang van Adam in Christus en worden we door Christus door het geloof Hem ingelijfd. O, dat ogenblikje tussen dood en leven, het is een moment, maar het gebeurt, mijne geliefden. En als de ziel dan in Christus staat, dan wast en reinigt de Middelaar. Dan wast Hij hen in Zijn bloed. Alle vuile klederen, gelijk als bij Jozua, worden uitgetrokken en het fijne lijnwaad der rechtvaardigmaking, het kleed des heils, wordt hen aangedaan. En dan, ik kan daar nu niet dieper op ingaan, de tijd roept ons, dan, ja, wat dan? Dan stelt de Middelaar die in zichzelf doemwaardige en verloren, doch uitverkoren zondaar de Vader voor, zonder een vlek en zonder een rimpel, gewassen in Zijn bloed. Dan zegt Christus tot Zijn Kerk: Geheel zijt gij schoon, Mijne vriendin, daar is geen gebrek aan u.

God is niet onrechtvaardig dat Hij tweemaal de straf eist, nee, de straf van de Kerk is op Christus gewroken. Hij heeft het recht volbracht, de Wet betaald in al haar delen. En nu, nu krijgt de Vader, om maar kort te zijn, Die krijgt Zijn kind terug zo het uit Zijn handen voortgekomen is in de staat der rechtheid. Daar mankeert niets aan. Want dan kunnen ze in Gods gemeenschap leven, als ze in Christus rechtvaardig voor God zijn. Dan worden ze erfgenamen des eeuwigen levens.

En hoe kan hier dan staan, dat ze hun klederen wit gewassen hebben? O, mijne geliefden, onze lieve Catechismus zegt in Zondag 23: Als had ik zélf al de gehoorzaamheid volbracht, die Christus voor mij volbracht heeft. Dat heeft Christus gedaan en die gerechtigheid zet de Vader nu op rekening van dat volk, ja, op de rekening van Zijn volk. En dan staan ze voor God, alsof ze het zelf allemaal gedaan hadden en daar ziet God ze in aan. Wat is de zaligheid dan toch ruim; hier wordt de rust geschonken. En op de rechtvaardigmaking volgt de heiligmaking, want dat zijn twee weldaden, onafscheidelijk. Als God de mens rechtvaardigt, dan leidt Hij hem ook in dat grote mysterie van Zijn

uitverkiezende liefde. Dan mag in het volle licht, in het volle geneugt, de overledene nu drinken uit de beker van Gods wellust. Wat zal dat een aanschouwen wezen. De Kerk zingt ervan: Ik zal ontwaakt Uw lof ontvouwen, U in gerechtigheid aanschouwen, verzadigd met Uw Goddelijk Beeld.

Daar zullen we de Heere zien. Wij moeten maar niet te vleselijk over de hemel denken, want ik ben er nog nooit geweest, in die zin, en een ander ook niet. Paulus, die is er geweest en wat zegt hij? Dingen gehoord, die het de mens niet betaamt om uit te spreken. Nee, je hóórt Paulus er ook niet over, noch ook die mensen, die opgewekt zijn net als Lazarus. Die ziel is ook in de hemel geweest, want die in de hel komt, die komt er nooit meer uit.

Ik ben het eens met de godzalige Gray, hij zegt in een van zijn predikatiën: We zullen driehonderd jaar in de hemel zijn en dan zullen we alleen nog maar de Heere Jezus gezien hebben. Die Roos van Saron, die Lelie der dalen! Ik vertrouw dat er nog een volk in ons midden is, dat Hem kennen mag, die Schoonste aller mensenkinderen. Toen Hij Zich aan u ontdekte, moest u toen niet uitroepen: Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk! Dat u met de bruid geroepen hebt: Al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten.

De Kerk kan hier maar van stamelen, straks zullen ze volmaakt God aanschouwen. Johannes zegt: Nú zijn we kinderen Gods, maar het is nog niet geopenbaard wat we zijn zullen.

Onbekeerden, dat God u nog te sterk mocht worden. Dat u uw Rechter nog te voet mocht vallen. Wie weet, wie weet, u leeft nog, u kunt nog bekeerd worden. Het is wel donker, maar dat wil niet zeggen dat God niet meer werkt, want als dat zo zou zijn, dan viel de wereld uit elkaar.

Mijn Vader werkt tot nu toe, zegt Christus, en Ik werk ook. De Heere gaat toch met Zijn werk door en zo nu en dan komt er nog weleens een glimpje van openbaar, hoewel je voorzichtig wezen moet in onze dagen, je kunt niet zomaar vrienden maken. O, wat waren ze er vroeger; nu moet je wel zeggen, gelijk Elia: Heere, ik ben alleen overgebleven. Maar toch zegt de Heere: Daar zijn er nog zeventuizend.

Wat is God dan nog goed, ook voor de overledene. Die krijgt nog een eerbare begrafenis, die wordt nog in een graf gelegd, maar zullen wij dat krijgen? Hij is voor de bui weggeraapt, mensen, en hij mag God grootmaken.

Weduwe, de Heere gedenke u, Hij sterke u, ook in de zware gang naar het kerkhof, die u voor de tweede maal maken moet, waar u ook uw eerste man hebt verloren. Kinderen, mochten jullie eerbied voor God krijgen en dat je je moeder, als weduwe, gedenke, dat je haar ondersteune, opdat, al was het maar uiterlijk, er nog een zonnetje in haar leven wezen mocht.

Gemeente, uw leraar is weg, hij komt niet meer terug. Die mond gaat hier niet meer open, die is voor eeuwig open in de hemel. Straks zal ook door hem de stem des archangels gehoord worden, wat zal dat voor Gods lieve volk wezen, als ze zullen opstaan uit de dood. Dat zal zo'n lief ontwaken zijn, als ze met hun ziel, verenigd in hetzelfde lichaam, waarin ze geleefd hebben, God eeuwig met al de gezaligden zullen grootmaken. We moeten eindigen en zeggen: Hoe groot is het goed, dat God weggelegd heeft voor degenen die Hem vrezen.

De Heere zegene de Waarheid. Amen.

Zingen we nog Psalm 89:8:

Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;
Uw vrije gunst alleen wordt d' ere toegebracht;
Wij steken 't hoofd omhoog en zullen d' eerkroon dragen,
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,
En onze Koning is van Israels God gegeven.

Na afloop van de diensten begaf men zich – onder politiebegeleiding – te voet naar de begraafplaats.

Toespraak door ds. M. van de Ketterij

Geliefde weduwe, kinderen, kerkeraad en allen die hier rondom de groeve van wijlen ds. Du Marchie van Voorthuysen staan. Wij lezen enkele malen in het Nieuwe Testament dat de Heere

Jezus geweend heeft. Hij heeft geweend bij het graf van Lazarus. Daar heeft Hij geweend als mens. Als God kon Christus niet wenen, maar wel als mens, als een bewijs dat Hij meeleeft met Zijn volk. We weten allen de geschiedenis, dat, toen Christus ontboden werd om Lazarus te genezen, Hij niet kwam, opdat Hij de grootheid van Zijn wonderen zou openbaren.

Och, de weg voor de Kerk loopt altijd door de dood heen, want toen Christus kwam, kon het eigenlijk voor Martha en Maria niet meer. Maar de Heere kwam ze te vertroosten en heeft gezegd: Indien ge gelooft, dan zult ge de heerlijkheid Gods aanschouwen. En dat hebben ook Maria en Martha ondervonden. Wat een groot wonder heeft de Heere gedaan, door Lazarus, die al vier dagen in het graf lag, op te wekken.

O, dan kun je zo zien, dat de Heere met Zijn volk meeleeft, ook wanneer ze de rouwkladeren aangedaan hebben. Dan rouwt Hij met de rouwenden, dan weent Hij met de wenenden, dan treurt Hij met de treurende. Want Christus is ons in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde.

Maar niet alleen als mens heeft Hij aan dat graf geweend, ook als Hogepriester. Er is er Eén, Die de diepte van de zonde heeft aanschouwd en doormaakt. Er is er Eén, Die weet hoe onnoemelijk en oneindig de eeuwige toorn van God is, omdat Hij die in ziel en lichaam geleden heeft, de ganse tijd Zijns levens, maar vooral in de hof van Gethsémané, toen Zijn zweet als druppelen bloeds op de aarde viel. Inzonderheid ook aan het vloekhout des kruises, waar de Man van smarten, in de diepste diepte der godverlating is ingedaald. Dat is zulk een mysterie, mijn medereizigers, dat niemand kan doorzien dan de Christus Gods. Mozes zegt ervan: Wie kent de sterkte Uws toorns en Uw verbolgenheid, naardat Gij te vrezen zijt?

Maar Christus, om kort te zijn, heeft ook geweend als Borg en Middelaar, opdat Hij de tranen van Zijn volk zou kunnen afdrogen. O, denk Christus weg, dan is alles weg, want buiten Hem is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. Dat Jezus geweend heeft, daarin ligt de behoudenis. In die tranen van Hem, opdat de Heere de tranen van Zijn arme volk zou afwissen en opdat treuring en zuchting zouden wegvlieden. Hij roept het

Zijn Kerk toe: Bedwing uw stem van geweend en uw ogen van tranen, want daar is loon voor uw arbeid.

O, weduwe, hier ligt uw man. Hier ligt hij, als een gekochte door het bloed des Lams, uw man is betaald, hij heeft een vrijgeleide naar de hemel gekregen en het is gelijk we in de kerk gezegd hebben, dat hij God nu eeuwig, eeuwig aanschouwen mag. Alle tranen zijn van zijn ogen afgewist, treuring en zuchting zal hij niet meer aanschouwen, want daar zullen de vrijgekochten des Heeren wandelen en eeuwige blijdschap zal op hun hoofden wezen.

Maar de Heere heeft ook geweend bij de intocht in Jeruzalem, over die goddeloze stad, dat moordenaarshol, dat de profeten heeft gedood en gestenigd, die tot haar gezonden zijn. Die de Zoon des levenden Gods niet ontzien hebben, om Hem aan het vloekhout des kruises te nagelen. Over zulk een goddeloze stad heeft Christus nog geweend, zeggende: Och, of ge in deze dag nog bekennen mocht wat tot uw enige en eeuwige vrede is dienende.

O, dat dat woord nog ingang in onze harten moge vinden, ook voor de kinderen en voor een elk, want daar staat van Christus geschreven, dat Hij eenmaal lachen zal in het verderf van de goddelozen en dat Hij spotten zal met de vreeze van hen, die niet gewild hebben dat Hij Koning over hen zij.

Mijn arme, arme medereizigers naar de eeuwigheid, wie ge zijt, zijt ge, als ge zo sterven moet, gelijk ge geboren zijt, och, dan zal het vreselijk zijn te vallen in de handen van een levende God, Die de zondaar niet onschuldig houden zal. God kan u niet alleen verdoemen, maar Hij móét u verdoemen, vanwege uw zonden en uw bondsbreuk in Adam. En al loopt u van nature te huppelen en denkt u dat u niet sterven zult, er komt eenmaal een einde aan uw leven.

Misschien zijn er hier die zeggen: Ik heb met God afgerekend, ik trek mezelf nergens wat van aan; maar God heeft met u nog niet afgerekend en daarom: Heden, zo gij Zijn stem hoort, verhardt u niet, maar laat u leiden. Wat zal het toch wezen, als Christus straks over u lachen zal, want dat zal een eeuwige lach zijn.

Als Hij u, met een mannelijke wegwerping, van voor Zijn

aangezicht weg zal werpen, wanneer Hij zeggen zal: Slaat ze voor Mijn voeten dood, want ze hebben niet gewild, dat Ik Koning over hen zijn zal.

Wat zal dat zijn, om eeuwig, eeuwig buiten God te moeten verzinken. Gods volk leert er een stipje van kennen. Dat heeft ook onze medebroeder geleerd. Geleerd wat het zeggen wil, eeuwig buiten God te verzinken. Want God snijdt het af. Als God het gericht spant voor een ziel, dan is er geen toekomst meer, dan is het afgelopen. En zou de Heere Zelf, in Christus, de eeuwige weg der verlossing niet ontsluiten en openbaren, dan kwamen ze om, mijne geliefden.

Gelukkig die door God bekeerd mag worden, want hoe gelukkig die man is, die leraar, die medebroeder, dat is met geen woorden uit te drukken, nee, hij is eeuwig onder de hoede des Heeren, in de nabijheid van de Drieënige God. De Kerk leert er hier iets van, dat het alleen maar goed is om nabij God te wezen en hun betrouwen op de Heere te stellen, en dat mag hij door genade nu eeuwig doen.

Veel heeft hij gepredikt, veel gesproken, in onze gemeenten en ook wel daar buiten, och, dat dat woord toch niet tegen ons getuige.

Jongens en meisjes, kinderen, zoekt de Heere toch en leeft. Want wat zal het zijn om eeuwig verloren te moeten gaan. De Heere Jezus heeft gedorst en Hem is de minste verkwikking niet gegeven, maar wat zal het zijn als we straks eeuwig verdoemd zullen worden en we dan met eeuwige smarten in de hel liggen. En dat niet een dag, want als je daar miljoenen jaren ligt, dan is er nog geen eind aan, dan zullen er nog miljoenen jaren volgen, want aan de eeuwigheid komt geen eind. O, die eeuwigheid, die eeuwigheid. Laat u nog met God verzoenen. Ziet toch op de oprechte, let op de vrome, want het einde van die man zal vrede zijn.

Ik kan niet uitspreken, wat die man afgedaan, maar ook niet wat hij aangedaan heeft. Want de apostel Johannes zegt: Nu zijn we kinderen Gods, maar het is nog niet geopenbaard wat we zijn zullen. De apostel Paulus zegt: De bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus

Christus, onze Heere.

Voor de overleden broeder en leraar, is de bezoldiging door Christus betaald. Christus heeft Zich voor hem, in de tijdelijke, in de geestelijke en de eeuwige dood begeven, opdat hij van het geweld des grafs en der hel verlost zou worden. Daarom, hij is gestorven, maar de dood is voor hem maar geweest een doorgang van het tijdelijke naar het eeuwige leven.

Och, dat onze harten nog met jaloersheid vervuld mochten worden en dat wij God nog mochten zoeken, want heus, mijn medereizigers, het ziet er zo mooi niet uit. Als we op de zonden zien van land en volk, kerk en staat, en wat er allemaal gebeurt, dan is het een wonder, dat wij met Sodom en Gomorra nog niet omgekeerd zijn. Dat het ons nog eens aan mocht grijpen, want dat grote voorrecht hebt ge alleen in Christus, om uw ziel als een buit uit deze wereld te mogen wegdragen.

God gedenke inzonderheid u, weduwe. Och, ik kan u ook niets geven, maar God kan u alles geven. Dat u bij Hem uw toevlucht mocht zoeken en vinden en dat het u ga, zo het uw geliefde man gegaan is.

Kinderen, ik hoop dat je dat deel van je vader ook mag leren kennen. En ook de leraren: God mocht aan ons gedenken. 't Is donker, weer een knecht weg, weer een stut weg; wat wordt het gebouwtje toch zwak als we daarop zien. Maar de Heere leeft, Hij mocht Zich nog ontfermen.

We kunnen hem de rust niet misgunnen, en wat heeft hij hier op aarde ook veel moeten zuchten, maar die zuchtingen en dat geweest, die worden in de hemel niet meer gedacht. Nee, daar is eeuwige blijdschap, daar hoeven ze niet meer te zuchten, noch te bidden, maar daar zullen ze eeuwig God loven en prijzen voor de genade aan hen verheerlijkt.

Daarom, wat zal het voor onze medebroeder een gemakkelijk werk zijn geweest, de kroon te werpen aan de voeten van dat gezegende Lam, uitroepende: Gij, Gij hebt ons Gode met Uw bloed gekocht.

Wij willen eindigen met deze woorden en we hopen dat God, de Almachtige, die woorden nog aan ons aller hart ter zaligheid zegene.

Hij bemoedige Zijn volk, want wij zien het hier, dat de strijd niet eeuwig duren zal. En dan is het waar, wat de grote kruisgezant aan de gemeente te Rome geschreven heeft, dat het lijden dezès tegenwoordigen tijds niet te waarden is tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden. Dat zij zo.

Toespraak door ouderling J. Toes

Geachte mevrouw Van Voorthuysen, familieleden, aanwezigen. Mevrouw, welk een slag heeft u getroffen, nu de Heere uw man van uw zijde heeft weggenomen en hij zo juist neergelegd is in het stille graf. Welk een gemis ook voor jullie, kinderen en kleinkinderen, die, zoals de rouwcirculaire aangeeft een zorgdragende en ik meen ook een biddende vader en grootvader verloren hebt.

Een zwaar verlies ook voor de gemeente Leersum, nu hij, die waakte voor uw zielen, van u weggenomen is. Maar niet alleen voor de gemeente Leersum, ook voor ons gehele kerkverband is er sprake van een groot verlies.

Een getrouwe, een ijverige dienstknecht Gods, is ons ontvallen, die zijn krachten, in de letterlijke zin des woords, heeft verteerd ten dienste van de gemeenten, ziende niet op zichzelf. Zijn lust was toch om in de gemeenten, door het Evangelie, te verkondigen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus, als de enige Naam, Die onder de hemelen gegeven is, waardoor wij moeten zalig worden.

Hoe klinken ons nog de woorden in de oren, waarmee hij dikwijls zijn predikatiën besloot, als hij zei: Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade: wij bidden van Christus' wege, laat u met God verzoenen.

Dieenigetroost in leven en sterven, naar Zondag 1, aante wijzen als de uitsluitend enige grond der zaligheid, met verheerlijking van Gods recht en deugden, dat toch was voor ds. Van Voorthuysen zijn diepste vreugde en daarin heeft hij ook onze gemeenten vlijtig onderwezen. Steeds, in het midden der gemeenten, was dat het thema toch: Jezus Christus en Dien gekruisigd.

Ds. Van Voorthuysen was een man van gelijke bewegingen als wij, nochtans was hij uit vrije gift door God versierd met genade, maar ook met gaven. Hiermee heeft hij niet alleen de gemeenten gediend in de prediking des Woords, maar hij heeft ook het goede voor al de gemeenten gezocht in de vele bredere vergaderingen van classes en synode. Ook in de vele deputatieschappen en commissies, waarin hij zitting had. Ik noem slechts de commissie van onderzoek, ik noem slechts de redactiecommissie van het kerkblad. Zijn gaven van kennis, inzicht en tact, met betrekking tot kerkelijke zaken, kwamen daar tot zijn recht. Twintig jaren heb ik persoonlijk met hem samengewerkt, dus ik meen dat ik uit enige ervaring mag spreken. Maar ik laat hier direct op volgen, dat ds. Van Voorthuysen zich wel bewust was, met de oude dichter Datheen: Zo wij sterk zijn, daarvan hebt Gij alleen de eer. Vermogen wij ook iets, zulks alles komt, o Heer', van Uw goedheid, die ons bescherming is bevonden.

Dankbaar memoreren wij op deze plaats de vele arbeid die ds. Van Voorthuysen voor ons kerkverband, in al zijn geledingen heeft verricht. Hij wist zich schuldig zijn gaven ten nutte en ter zaligheid der anderen gewillig en met vreugde aan te wenden, naar Zondag 21.

We zullen ds. Van Voorthuysen zeer missen. Aan zijn zeer werkzaam leven is nu een einde gekomen en hij is op Gods tijd en wijze ingegaan in de rust, die daar overblijft voor het volk van God. Wat zullen wij, wij mensenkinderen, dan daarvan zeggen? Vele leraren, die geacht mochten worden pilaren te zijn in ons kerkverband, zijn ons in de afgelopen jaren ontvallen, ik behoef u geen namen te noemen. En nu ds. Van Voorthuysen.

Wij besluiten, mevrouw, de Heere make het met u en met uw kinderen wel en Hij gedenke aan onze gemeenten uit vrije goedheid. Dat zij zo.

Toespraak door ds. F. Mallan

Als ik hier een enkel woord zal spreken, is dat als voorzitter van de Gereformeerde Bijbel Stichting in de allereerste plaats. Want

ds. Du Marchie van Voorthuysen heeft al de tijd dat deze stichting er is, bestuurslid mogen zijn van deze stichting. En hij heeft altijd een zeer actief aandeel gehad in het werk, dat door deze stichting moet worden verricht. Hij werd zelden op de vergaderingen gemist, vandaar is het, dat we dan ook met waardering mogen spreken, hier bij dit geopend graf, over het werk dat hij ook voor de G.B.S. heeft gedaan.

Als ik hier spreek, doe ik dat echter gelijk op verzoek van de familie en kerkeraad, daar ik door de kerkeraad en familie ertoe verzocht ben om een enkel woord te spreken ook als vriend. En laat ik u dan mogen zeggen, dat het mij een aangename zaak is, om als vriend hier even een enkel woord te mogen spreken.

We hebben ds. Du Marchie van Voorthuysen al zó veel jaren gekend; we hebben een nauwe omgang met hem gehad. Op verschillende terreinen hebben we elkaar steeds ontmoet en we hebben, en dat is het voornaamste, overeenstemming met elkaar mogen vinden in dezelfde grondslag van de leer der godzaligheid.

Zoëven zijn we in het kerkgebouw geweest en nu zijn we hier gekomen. Nu staan wij op „Akeldama”. Waarom zeg ik dat? Omdat het nog niet zolang geleden is, zoals ik vernomen heb, dat hij in deze lijdensweken gesproken heeft over die „begraafplaats voor de vreemdelingen”. Daar was enige indruk van uitgegaan, omdat hij met bewogenheid heeft gesproken, daar op die plaats, over die begraafplaats voor de vreemdelingen, en hij de wens te kennen gaf, dat hij ook tot die vreemdelingen zou mogen behoren, die dan een plaatsje zouden mogen krijgen op die begraafplaats voor de vreemdelingen.

Wat daaraan verbonden is, dat kunnen we uit de lijdensgeschiedenis weten. Judas, die Christus verraden heeft, heeft berouw gehad en heeft de dertig zilveren penningen in de tempel geworpen. De overpriesters waren er nog net te vroom voor om die in de offerkist te doen, maar ze hebben gezegd: Dit is een prijs des bloeds, laten we daarvoor kopen de akker des pottenbakkers, als een begraafplaats voor de vreemdelingen.

Maar dan heeft dat ook wel veel te zeggen in betrekking tot dit geopende graf, waarin het stoffelijk omhulsel van onze geliefde

vriend en ambtsbroeder ds. Du Marchie van Voorthuysen is neergelaten, want dit graf is ook voor hem gekocht, zowel als zijn ziel gekocht was met de prijs van het dierbare bloed des Lams. Hij is naar ziel en lichaam gekocht en zo is dan ook zijn graf gekocht en dat met die dure prijs. Want ja, het was eigenlijk maar een geringe prijs, die dertig zilveren penningen, daarom is er oudtestamentisch ook van gezegd, eigenlijk op een wat smalende wijze: Een zeer heerlijke prijs, die Ik van hen waardig geacht ben.

Maar die prijs is toch een dure prijs geweest, want de Zoon van God heeft Zijn leven moeten geven, Hij heeft Zijn bloed moeten storten en zoals we gehoord hebben, de Vader heeft Zijn Zoon geofferd en heeft Hem overgegeven tot in de dood, ja, de vervloekte dood des kruises en aan de angsten en de versmaadheden der hel. Want Hij is van Zijn eigen geliefde Vader verlaten geweest en Hij heeft moeten uitroepen: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten.

Judas, één van Zijn discipelen, heeft Hem dus verraden. We gaan daar nu niet verder op in, maar ik wil nog wel even in verband hiermee, wat anders zeggen. Want ik heb in deze dagen moeten denken aan de inhoud van de prediking van ds. Du Marchie van Voorthuysen en ik geloof dat de inhoud van zijn prediking is te vinden in Romeinen 8:1: Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest.

Ik spreek hier, zoals ik zoëven zei, ook als voorzitter van de G.B.S. Welnu, dan wil ik er ook even op wijzen, dat ds. Du Marchie van Voorthuysen het woord „verdoemenis” echt niet heeft willen vervangen door het woord „veroordeling”. Daarom heeft hij, van stonde af aan, zijn kracht gegeven aan het werk van de G.B.S. Het woord „verdoemenis” heeft wel dezelfde betekenis als „veroordeling”, maar drukt toch uit waartoe ge veroordeeld zijt en tot welk een vreselijke straf: het eeuwig lijden in de hel.

Het is reeds gezegd en ik wens niet in herhaling te vallen, hoe vreselijk het zal zijn voor eeuwig verloren te zullen moeten gaan. Eeuwig van Gods gunst en gemeenschap te zijn gescheiden,

eeuwig de toorn des Almachtigen te moeten dragen. Dat is ds. Van Voorthuysen bevindelijk aan de weet gekomen, wat dat zijn zal, om voor eeuwig verdoemd te moeten worden. Maar die verdoemenis is niet alleen een vreselijke straf op de zonde, ook een rechtvaardige straf op de zonde. En ds. Du Marchie van Voorthuysen heeft er door genade wat van geweten. Daarom wilde hij dat woord „verdoemenis” niet wegvertaald hebben. Hij heeft er door genade wat van geweten, dat als er één verdoemd moest worden, dat hij verdoemd moest worden en wij zullen daar allen wat van moeten leren kennen in ons leven. Want op dat plekje brengt God al Zijn volk, dat de grootste van alle zondaren wordt; dan kan iedereen nog zalig worden, maar zo'n snode rebel en zo'n verdoemeling niet meer. En dan zal hij het eerlijk erkennen: O God, hier loopt er een, al worden alle mensen zalig, dan moet deze rechtvaardig verdoemd worden. Dat heeft ds. Du Marchie van Voorthuysen leren overnemen, maar dan is het wonder ook zoveel te groter geworden, dat er geen verdoemenis is voor degenen, die niet meer in Adam zijn. Ja, in Adam, ons eerste verbondshoofd zijn we allen begrepen, ook al de door God verkorenen. Maar God is met het verbond des vredes, van eeuwigheid de verbreking van het werkverbond voor geweest en daarom heeft Hij dat verbond dadelijk aan de gevallen mens kunnen openbaren, in een weg waarin Hij de zondaar tot een rechte schulderkenning heeft gebracht: En ik heb gegeten.

Er is geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, die in Hem zijn uit kracht van eeuwige verkiezing. O, er is al wat over opgemerkt wat het zeggen wil, van eeuwigheid verkoren te zijn. De troostvolle, vaste grondslag van de zaligheid der Kerk, ligt in de vrije verkiezing des Vaders, maar ook in dat eeuwig en onwankelbaar verbond. Maar, wat ds. Du Marchie van Voorthuysen ook altijd heeft gepredikt, dat is, dat het nodig zal zijn, om in de tijd, van Adam in Christus over te gaan en om alle gronden, buiten de enige vaste grond van Zijn gerechtigheid, te verliezen in ons leven, opdat die grond alleen maar over zal blijven voor een verdoemelijk zondaar. En om nu, op die grond, met wetenschap van zichzelf, gerechtvaardigd te worden en van

het oordeel der verdoemenis te worden bevrijd en een recht te ontvangen op het eeuwige leven.

Nu moet ik weer wat in herinnering brengen. Want de laatste keer van de vergadering van de G.B.S. was ds. Du Marchie van Voorthuysen niet aanwezig, en als hij niet aanwezig was, was hij altijd met kennisgeving afwezig. Maar de voorlaatste keer zat ik naast hem onder het eten, want hij was tweede voorzitter (zij hebben mij eerste voorzitter gemaakt, daar kan ik ook niets aan doen), en toen zei hij onder het eten tegen me – want hij had juist een onderzoek moeten ondergaan, omdat men bang was dat hij longkanker had –: Wil je nu wel geloven Mallan, dat het eigenlijk voor mij jammer was, dat de uitslag van het onderzoek gunstig was. Want hij zei: Ik ga er toch zo naar verlangen om van mezelf verlost te worden en o, van de zonde verlost te worden en om God eeuwig en volmaakt te mogen dienen en verheerlijken.

'k Heb aangevoeld dat hij dat gezegd heeft in waarheid en in oprechtheid, uit de grond van zijn hart. Hij heeft dus verlangd naar het einde en hij heeft verlangd naar „Akeldama”. Hier ligt zijn lichaam tot de grote dag der opstanding, dan zal het weer met de ziel verenigd worden.

'k Wil nog dit zeggen, dat hij toen ook, op ons verzoek, met dankgebed gesloten heeft en dat dat gebed, dat is aangevoeld door de bestuursleden die aanwezig waren, echt een afscheidsgebed van ons geweest is.

Ik was zelf nog zeer jong, toen ik hem voor het eerst heb horen preken, want mijn belangstelling werd opgewekt naar zijn spreken vanwege die „afgekeurde preek”, waarmee hij intrede gedaan had in Urk. Ik was nog zeer jong, maar dit kan ik u wel zeggen, dat ik de indruk gekregen heb, dat er een knecht van God op de kansel stond. Wij hebben allen onze eigen opvattingen en meningen aangaande andere zaken, maar ik heb er geen spijt van gehad dat ik hem heb leren kennen in mijn leven en dat ik een nauwe omgang met hem gekregen heb, op de verschillende terreinen waar wij elkander hebben ontmoet en elkander tot steun hebben mogen zijn. En dan hebben wij gevoeld, dat er toch een vereniging met ons mocht liggen, tussen elkaar, in

hetzelfde innerlijke leven.

Zo zijn mijn gedachten deze dagen teruggegaan en wilde ik dat even memoreren hier. En nu staan wij hier bij de geopende groeve en daarom willen we u, mevrouw Van Voorthuysen, er nog hartelijk dank voor zeggen, dat u ons de gelegenheid hebt gegeven, om hier een enkel woord te spreken en wat u reeds toegewenst is, dat wil ik u ook van ganser harte toewensen. De Heere gedenke u in uw weduwschap en in het gemis, dat nu nog komen zal en dat steeds meerder door u gevoeld zal worden. Ge zijt uw man kwijt en ge zijt uw leraar kwijt, dat zult ge gevoelen. En de kinderen zijn ook hun vader kwijt. Ik heb het al wel gemerkt, al was het van een afstand, dat de kinderen echt zeer nauw aan deze vader waren verbonden en dat ook omdat er van hem, als leraar, altijd een sprake is uitgegaan. De Heere sterke en ondersteune u in dit zware en dit smartelijke verlies en Hij geve u, wat u reeds toegewenst is, om hetzelfde door genade deelachtig te mogen worden, wat uw vader of grootvader mocht bezitten.

En datzelfde wensen wij de kerkeraad en de gemeente van Leersum van ganser harte toe en verder alle aanwezigen, wijzelf ingesloten. Want het geldt voor ons allen: Strijdt om in te gaan door de enge poort, want de weg is smal die tot het leven leidt. En daar komen we wel achter: hoe dichter we bij 't einde komen, hoe smaller die weg wordt. Al het onze gaat eraan, weinigen zijn er, die dezelve vinden. Geen verdoemenis is er voor degenen die in Christus Jezus zijn, dat wil zeggen dat alles buiten Hem zo schoon ontvalt, maar in Hem is de poort alleen maar open, en dan is dit, dit de Poort des Heeren, door Welke de rechtvaardigen zullen ingaan en dan zullen ze weten wat ze eeuwig hebben te doen.

Ze zijn er hier achter gekomen, dat hebben ze bevindelijk door genade mogen leren, wat het zeggen wil, dat er geen verdoemenis is voor degenen die in Christus Jezus zijn, als God de Vader een verdoemelijk zondaar vrijspreekt op grond van Zijn gerechtigheid.

Maar ze hebben nooit gedacht, dat er zoveel verdoemelijks in hen overblijven zou en dat verdoemelijke, dat is ds. Van

Voorthuysen nu voorgoed, voor eeuwig kwijt. Nu weet hij het eeuwig, wat het zeggen wil met zo'n dure prijs gekocht te zijn, om eeuwig God en het Lam daarvoor de eer, de lof, de aanbidding en dankzegging toe te brengen.

De Heere zegene deze enkele, door mij gesproken woorden nog aan onze harten, is mijn hartelijke wens en bede. Dat zij zo.

Van de kerkeraad – die van deze plaats hartelijk wordt bedankt voor hun hulp – sprak eerst ouderling J. Boonzaaijer namens kerkeraad en gemeente enkele woorden tot de aanwezigen.

Dankwoord door diaken H. van Zwetselaar

Mij is gevraagd om namens mevrouw Van Voorthuysen en de kinderen, waarbij de kerkeraad zich aansluit, een woord van dank te spreken.

In de eerste plaats, de weleerwaarde heer ds. Van de Ketterij, hartelijk dank dat u de dienst in het kerkgebouw van onze gemeente hebt willen leiden en de toespraak op de begraafplaats hebt willen houden. Ook de andere dominees, die in de verschillende kerken hebben gesproken, hartelijk dank.

In het bijzonder willen we ook bedanken dokter Van den Burg, voor de medische bijstand. Ook de doktoren en het verplegend personeel van het Julianaziekenhuis te Veenendaal onze dank. Dank ook aan de catechisanten, die tijdens het condoleren, hun diensten aangeboden hebben en zo medegewerkt hebben, om alles eerbiedig en ordelijk te doen geschieden.

Alle vrienden en bekenden, van nabij en verre, worden van harte bedankt, voor hun belangstelling en medeleven in deze dagen en ook in het bijzonder op deze dag van de teraardebestelling.

De politie en de mensen van de E.H.B.O. willen wij dankzeggen voor hun medewerking op deze dag.

Het heeft ons zeer getroffen, dat de muziekvereniging en de Oranjevereniging rekening met ons hebben willen houden op deze voor ons zo droeve dag.

Tenslotte onze zeer hartelijke dank aan de heer J. Toes voor de gesproken woorden namens kerkgenootschap en deputaten en de weleerwaarde heer ds. F. Mallan, die sprak namens de G.B.S. De bedienaar van de begrafenis, de heer Van Dijk met zijn medewerkers, willen wij wel heel in het bijzonder bedanken voor de waardige wijze, waarop zij deze plechtigheid hebben doen verlopen.

Tenslotte wil ik het woord geven aan de heer B. Florijn, die op verzoek van onze geliefde overleden leraar, met een enkel woord deze droeve plechtigheid zal besluiten.

Slotwoord door de heer B. Florijn

Mevrouw, ik wil slechts één woord zeggen: Want Gods goedheid heeft zijn druk, doen veranderen in geluk. Dat is waar, volkomen doen veranderen in geluk.

Het was onder andere de dinsdag voordat hij naar het ziekenhuis ging, dat onze zeer geliefde dominee Van Voort-huysen, mij weer vroeg of ik het slotwoord wilde spreken. En dat mocht in geen geval gaan over hem en dat moest gaan over Hem, Die zijn ziel liefhad. Daar moest het over gaan en daarmee legde hij op mij een last die niet te dragen is. Want wie kan van Hem spreken zonder met Hem verenigd te zijn? Nochtans hebben wij deze ontzaglijke last opgenomen met grote blijdschap. Ja, met grote blijdschap. En ik zal u zeggen waarom.

In de eerste plaats dit: Wie is waardig de eer te ontvangen dan Hij alleen? Waart Gij het niet, Heere, waart Gij het niet, toen onze geliefde leraar, als Manasse, niet uit zwakte, maar uit moedwil Uw Naam lasterde, waart Gij het niet, Die hem toen nedergeveld hebt, totaal, en verenigd hebt met Uw Zoon, en hem volkomen vrijgesproken hebt van schuld en straf? Waart gij het niet, Heere? En hij is Uw dienstknecht geworden en hij is Uw dienstknecht gebleven en hij is nooit meer omhoog kunnen komen. U zij daarvoor de dank. U zij daarvoor de lof, dat Gij dat hebt gedaan.

En toen Gij tot hem gezegd hebt, dat Gij nooit meer op hem zou

toornen, noch op hem schelden, toen Gij dat gezegd hebt, heeft hij één keer gevraagd, één keer: Heere, waarom is dat wonder voor mij? Waarom dat wonder voor mij? En niet voor mensen die U gezocht hebben, waarom is dat wonder voor mij, Heere? En toen heeft Hij dit gezegd: Ik zal Mij ontfermen diens Ik Mij ontferm! Daar lag zijn rust, daar lag zijn vrede, daar lag het wonder van zijn leven: dat hij ontfermd werd door Hem; onuitsprekelijk.

Toen heeft de Heere hem tot het wonder heilig ambt geroepen. Onwillig was hij, maar komt U daar niet de lof voor toe, Heere, dat Gij hem zo gewillig gemaakt hebt; zo gewillig, dat hij zeggen mocht: Zie, hier ben ik, zend mij. En Gij hebt hem gezonden. Wonder van Uw hand.

Eens heeft hij dit gezegd, ik weet het nog: Als men niet uit de hel gehaald is, wat moet men dan op de preekstoel doen. Zo hebt Gij, o Heere, en het is Uw genade, zo hebt Gij hem uitgestoten, uitgestoten.

En daar is nog iets. Deze leraar had geen eigen woord, had geen eigen bediening, daar had hij niets van. Die had geen eigen boodschap, hij had alleen, wat de Catechismus zegt, in het artikel over de nederdaling ter helle: Mijn Heere Jezus Christus; dat was de boodschap van deze dienstknecht, die wij vandaag hebben begraven.

Niemand, laten we dat ook even zeggen, niemand heeft hem daar enige steun in gegeven. Niemand. Maar God heeft hem overeind gehouden. Hij had geen speciale opdracht en toch wel. Hij had deze opdracht, het centrale punt: de vereniging met de Heere Jezus Christus, als uiterst noodzakelijk. Hij had geleerd, dat alles daarbuiten niet anders is dan schade en drek. Dat had deze dienstknecht van God geleerd en daar heeft hij alleen in gestaan. Totaal alleen.

Niemand van degenen, die pilaren geacht worden, heeft hem daar enigszins in gesterkt, daarin heeft hij alleen gestaan. Men heeft hem erom veracht en daarin heeft men zijn Meester veracht. Dat heeft men gedaan en zijn Meester heeft hem daarom eenzaam doen zijn. Wij hebben hem zien staan voor de preekstoel. Wat stond hij daar eenzaam, wat stond hij daar

eenzaam, opdat hij met God gemeenzaam mocht zijn, door de Zoon Zijner eeuwige liefde. Daarom mocht hij daar eenzaam staan.

Velen zeiden: Wat was hij dor. Hij was niet dor, maar in zichzelf mocht hij dat zijn, opdat hij totaal het leven in Hém mocht vinden, in Hem alleen. Hij was vaak doods, een wonderlijke doodsheid; omdat Christus het leven was, daarom mocht hij doods zijn. Hij wist vaak de weg niet, opdat Christus de weg mocht zijn in zijn leven, opdat Christus zijn leven mocht zijn. Deze man was doorgeurd van Christus. Niets dan Christus had hij, niets dan Christus.

Ik weet nog een van de laatste gesprekken. We hadden het over een kleur; hij zei: daar is toch maar één kleur en dat is het bloed van Christus, één geur en dat is de geur van het recht.

Anders heeft hij nooit uit hoeven dragen. Wat een wonder van vrije genade dat is geweest. Verlaten, hij mocht zeggen in navolging van zijn Meester: Mijn broed'ren ben ik vreemd, van elk onteerd. Iedereen leerde dit en dat, en dan Christus; hij mocht leren niets dan Christus, niets dan Christus.

Week aan week hebben we het mogen beluisteren. Wat een ontzetting als we het mochten beluisteren en onszelf gebleven zijn. Hij heeft mogen wandelen de kruisweg van Christus, hij heeft mogen wandelen de smaadweg van Christus, hij heeft mogen wandelen de Gode verheerlijkende weg van Christus. Hij heeft met Christus in de dood mogen gaan, hij is met Christus opgewekt. Christus, niets dan Christus.

Ik zal er niet veel van zeggen, mijne vrienden, alleen dit: Daarom trok de ware Kerk op hem aan, want dat was haar vreugde, dat er niets anders was dan Christus en dat ze dat horen mochten. Daar richtte ze zich naar toe, zoals het ijzer naar de magneet. Daar trok ze op aan. Dat was haar vreugde, dat er geen ruimte was naast de Heere Jezus Christus; dat was haar blijdschap, dat er geen blijdschap was naast Hem; dat was haar rust, dat er geen rust was naast Christus. Daarom zocht de Kerk hem, daarom bleef de Kerk bij hem, daarom was een kleine wijngaard om hem heen vergaderd. Wonderlijke genade is dat geweest.

En de Heere heeft met Zijn dienstknecht de lieflijkste weg

gehouden, die er te houden was. Toen hij oud werd en zijn gezichtsveld kleiner werd, werd Christus steeds helderder voor hem. Dat was te horen in zijn laatste preek over Judas. Daarvoor preekte hij over „Akeldama”. Ds. Mallan heeft daarvan iets aangehaald.

Daarna volgde de verloochening van Petrus en wat kwam daar niet heerlijk in naar voren, hetgeen hij zeggen mocht: Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude. En zijn laatste predikatie in Leersum was de preek: Laat ons zien of Elia komt. Daar had hij drie punten: Eerst: Eli, Eli, Lama Sabachtani. Daar werd de zonde gekend: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten. Toen: Laat ons zien of Elia komt. Mijn God is de Heere, opdat – en ik zie hem nog, ik zie nog de glans op zijn gelaat, ik hoor het hem nog zeggen – opdat Zijn Kerk zou mogen zeggen: Eliab – Eli Abba: Mijn God is mijn Vader. En toen hij dat gezegd had, toen ontsliep hij.

Mijne vrienden, toen hij dat gezegd had, stond hij op als in uiterste heerlijkheid. Toen hij dat mocht zeggen, dat wonder van genade, heeft hij nog een enkele keer kort gepreekt en toen lag hij in het ziekenhuis en hij hoefde geen woord meer te zeggen. Niets, daar kon niets meer af en daar kon niets meer bij.

Een keer kreeg hij bezoek en hij was buiten bereik, zouden we zeggen. Toen werd tegen hem gezegd: Gaat gij nu naar uw Liefste? Indien dat zo is (en degene die daar bij was, had haar hand op zijn hand gelegd), als dat zo is, als gij nu gaat naar uw Liefste, druk dan mijn hand, opdat ik het voel. En ze zei tegen mij: Hij kneep mijn hand er bijna af. Hij ging naar zijn Liefste, Die hij trouw heeft mogen dienen, Die hij al die jaren trouw heeft mogen dienen.

Hij lag daar zo stil, zo stil, hij hoefde alleen nog maar adem te halen. Niets meer te zeggen, hij hoefde geen afscheid te nemen, van niemand. Hij lag daar alleen maar stil, want met Theodorus van der Groe lag hij op Christus. Van der Groe zegt: Ik kon geen twee woorden uitspreken, maar ik lag op Christus, ik was omringd van Christus. Hij was omringd door Gods goedertierenheid. Zo lag daar onze leraar in een heilige vrede, heilige, ontzaglijke vrede. En nu zingt hij voor eeuwig. Ik denk dat hij

blijft steken, als het ware. We zeggen het menselijkerwijze, ik denk dat hij blijft steken in de eerste lettergreep van de Naam van zijn Verlosser en dat hij Die eeuwig daar groot zal maken. Met zo'n onuitsprekelijke vreugde, dat het door niemand ooit te zeggen is.

Ik besluit met de woorden, met de ontzettende woorden, die u ook in de Schotse kerkgeschiedenis vindt, mijne vrienden: Indien hij in die dag, u en mij zal vinden buiten Christus, en de Heere Jezus het vonnis uit zal spreken: Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijn engelen bereid is, dan zal onze geliefde leraar zeggen: Amen, amen, halleluja! Dat zal hij dan van ons zeggen. Hij, gewassen en gereinigd door het bloed van Christus, zal daarop zeggen: Amen, amen, halleluja!

Ik lees u tenslotte een enkel vers uit de Heilige Schrift voor, een gedeelte uit Romeinen 8, waar staat in het eerste vers: Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest.

Na het lezen van Romeinen 8:31-39 verzoekt de heer Florijn te zingen Psalm 65:1:

De lofzang klimt uit Sions zalen
Tot U, met stil ontzag;
Daar zal men U, o God, betalen
Geloften, dag bij dag.
Gij hoort hen, die Uw heil verwachten,
O Hoorder der gebeên;
Dies zullen allerlei geslachten
Ootmoedig tot U treên.

De Heere vergeve u en mij en zegene ulieden en u, mevrouw Van Voorthuysen. Hij sterke in dit ontzettend verlies voor u en voor de gemeente. Hij gedenke u in Zijn onuitsprekelijke liefde.